

Zaak C-345/19

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

16 april 2019

Verwijzende rechter:

Amtsgericht Düsseldorf (Duitsland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

6 december 2018

Verzoekende partij:

EUflight.de GmbH

Verwerende partij:

Eurowings GmbH

[OMISSIS]

Amtsgericht Düsseldorf (rechter in eerste aanleg, Düsseldorf, Duitsland)

Beslissing

in de zaak

EUflight.de GmbH tegen Eurowings GmbH

I.

Het Hof van Justitie van de Europese Unie wordt krachtens artikel 267 VWEU verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

„Moeten de regelingen in de artikelen 4, 5, 6 en 7 van verordening (EG) nr. 261/2004 aldus worden uitgelegd dat passagiers die meer dan één uur voor de geplande vertrektijd met de geboekte vlucht naar hun eindbestemming worden vervoerd met overeenkomstige toepassing van artikel 7 van deze verordening compensatie ontvangen?

Kan deze compensatie overeenkomstig artikel 7, lid 2, afhankelijk van de vluchtafstand worden verlaagd wanneer de aankomsttijd vóór de daarin genoemde vertraging bij aankomst of zelfs vóór de geplande aankomst ligt?

Is de mogelijkheid tot verlaging uitgesloten wanneer de vertrektijd van de vlucht ten opzichte van de geplande vertrektijd is vervroegd in dezelfde mate als de grenzen voor vertragingen die zijn bepaald in artikel 7, lid 2 (dus meer dan twee, drie of vier uur)?”

II.

Verzoekster vordert als gesubrogeerde in de rechten van twee cedenten betaling van compensatie ten belope van telkens 250,00 EUR overeenkomstig artikel 7, lid 3, onder a), van verordening (EG) nr. 261/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels inzake compensatie en bijstand aan passagiers bij instapweigering en annulering of langdurige vertraging van vluchten en tot intrekking van verordening (EEG) nr. 295/91 (hierna: „verordening nr. 261/2004”). [Or. 2]

Verweerster is een Duitse luchtvaartmaatschappij. Cedenten hadden bij verweerster een vlucht van München naar Parijs met vluchtnummer EW1926 geboekt, die volgens de planning op 1 januari 2018 om 17.20 uur in München zou vertrekken en om 18.45 uur in Parijs zou landen.

De vlucht werd geannuleerd en cedenten zijn omgeboekt naar een andere vlucht met vluchtnummer LH2234, die op 1 januari 2018 om 15.54 uur in München is vertrokken en op dezelfde dag om 17.20 uur in Parijs is geland. Cedenten zijn bijgevolg 1 uur en 25 minuten vóór de geplande aankomsttijd op hun eindbestemming aangekomen, maar moesten ook 1 uur en 26 minuten eerder dan gepland vertrekken.

III.

Allereerst is het de vraag of een in die mate vervroegde vlucht binnen de werkingssfeer van artikel 7 van verordening nr. 261/2004 valt en, zo ja, of in dat geval het gehele artikel van overeenkomstige toepassing is en dus ook de mogelijkheid tot verlaging van de compensatie als genoemd in lid 2.

1.

Verder is het de vraag of een vervroegd vertrek van de feitelijke vlucht überhaupt grond vormt voor compensatie, wanneer deze vlucht meer dan een uur, maar minder dan drie uur eerder vertrekt.

Bepalend voor de overeenkomstige toepassing van artikel 7 op vertragingen was volgens de rechtspraak van het Hof (arrest van 19 november 2009, Sturgeon e.a.,

C-402/07 en C-432/07, EU:C:2009:716; hierna: „arrest Sturgeon”) een vergelijking van de situatie van passagiers van vertraagde vluchten met die van passagiers van geannuleerde vluchten (punt 50). Grond voor een compensatie is dat schade die uit tijdverlies bestaat slechts door een compensatie kan worden goedge maakt (punten 52-54). In het arrest is vastgesteld dat de betrokkenen zich met betrekking tot de schade in de vorm van tijdverlies in een vergelijkbare situatie bevinden (punt 54).

Het relevante tijdverlies stelt het Hof in punt 57 vast aan de hand van de regeling in artikel 5, lid 1, onder c), iii, van verordening nr. 261/2004. Het Hof bepaalt hierbij het totaal aan de hand van de tijdsduur waarbinnen een alternatieve vlucht moet plaatsvinden zonder dat compensatie wegens annulering van de vlucht wordt betaald. Hierbij gaat het expliciet uit van de „tijdsduur”. Vervolgens wordt in punt 58 uitdrukkelijk ook het beginsel van gelijke behandeling in aanmerking genomen. In punt 61 wordt dan weer het tijdverlies uitsluitend omschreven als vertraging van drie of meer uur. In punt 62 hanteert het Hof dan een aanknopingspunt om een onderscheid te maken tussen een gewone vertraging vanaf 2 uur overeenkomstig artikel 6 van de verordening en een langdurige vertraging als genoemd in overweging 15 [Or. 3], waarmee het kennelijk de voor analogie noodzakelijke, ongewilde leemte in artikel 6 van de verordening voor langdurige vertragen wil rechtvaardigen.

In het arrest Sturgeon zijn passagiers op geannuleerde vluchten en die op vertraagde vluchten niet volledig gelijkgesteld. Volgens de huidige rechtspraak van het Hof zouden passagiers die een vertraging van meer dan twee uur maar minder dan drie uur oplopen, ondanks hetzelfde tijdverlies ten opzichte van een annulering, immers nog steeds geen compensatie ontvangen. De vraag of een verlaging mogelijk is geldt dienovereenkomstig dan ook enkel voor langeafstandsvluchten (punt 63).

Dit pleit er op het eerste gezicht in enige mate voor dat alleen een vertraagd en geen vervroegd vertrek van dezelfde vlucht grond vormt voor compensatie.

Bovendien heeft het Hof in zijn beschikking van 27 juni 2018, flightright, C-130/18 (EU:C:2018:496), in punten 21 en 22, een verschil tussen annulering en vertraging vastgesteld dat rechtvaardigt dat bij annuleringen al vanaf twee uur (weliswaar verlaagde) compensaties worden betaald, maar bij vertragen pas vanaf drie uur.

Mijns inziens sluiten bovenstaande overwegingen echter niet noodzakelijkerwijs een compensatie voor een vroeger vertrek (en dus ook een aankomst met minder dan 3 uur vertraging) uit.

Een „vervroeging” kan namelijk wel degelijk een tijdverlies veroorzaken dat door een geldbedrag moet worden gecompenseerd. Dienovereenkomstig vormt ook de aankomst van meer dan een uur voor de geplande aankomsttijd geen beletsel voor een compensatie wegens annulering. Dat het Hof in het arrest Sturgeon uitgaat

van tijdverlies ten opzichte van de „tijdsduur” van de vlucht (of wordt een wachttijd bedoeld?) lijkt inconsequent en enigszins onnauwkeurig. Passagiers van een geannuleerde vlucht krijgen namelijk al compensatie wanneer zij helemaal geen tijdverlies lijden, omdat de vervangende vlucht van dezelfde duur was.

De schade is dus eigenlijk niet gelegen in tijdverlies, maar in het wegvallen van de mogelijkheid om (binnen de tijdspanne van een uur vóór en twee uur na de geplande aankomsttijd) over zijn tijd te beschikken als oorspronkelijk was gepland. Kennelijk wordt dus niet alleen de tijd vanaf de geplande aankomst, maar ook de tijd voor het geplande vertrek door artikel 5, lid 1, onder c)-iii, van verordening nr. 261/2004 beschermd. In zoverre wordt **[Or. 4]** de passagier (dan wel zijn planningsvrijheid) zelfs nog beter beschermd (namelijk met een uur).

Het opgelegde vroegtijdige vertrek van dezelfde vlucht is op geen enkele wijze in verordening nr. 261/2004 geregeld. De duidelijke regelingen in artikel 6 van de verordening voor vertragingen van twee of meer uur vormen geen beletsel voor een ongewenste leemte in de regeling en derhalve voor een mogelijke analogie. De voorwaarde voor analogie, namelijk de noodzakelijke vergelijkbare situaties van passagiers, is vervuld. Dienovereenkomstig kan worden verdedigd dat passagiers die met dezelfde vlucht meer dan een uur vóór de oorspronkelijke vertrektijd worden vervoerd, recht hebben op compensatie overeenkomstig artikel 7 van verordening nr. 261/2004.

2.

Een eventuele analogie moet mijns inziens leiden tot toepassing van in ieder geval het gehele artikel 7. In dat geval is echter de vraag of een vroegtijdige vlucht kan worden beschouwd een andere vlucht, als bedoeld in artikel 8 van deze verordening, waarnaar wordt verwezen.

Artikel 8, lid 1, onder b) voorziet in een andere vlucht onder vergelijkbare vervoersvoorwaarden naar de eindbestemming bij de „eerste” gelegenheid. Hiermee is waarschijnlijk alleen de eerst mogelijke vlucht van de passagier na het oorspronkelijk geplande vertrek bedoeld.

De tekst van de verordening zelf heeft alleen betrekking op vertragingen; een eerder dan geplande aankomst op de eindbestemming is in de verordening niet geregeld. In het licht van de aan de verordening ten grondslag liggende overwegingen is aannemelijk dat met de eerste gelegenheid in de zin van artikel 8, lid 1, onder b), van verordening nr. 261/2004 in ieder geval een tijdstip na de oorspronkelijke vertrektijd is bedoeld. Zo wordt in overweging 13 van deze verordening vermeld dat passagiers tijdens het wachten op een latere vlucht voldoende moeten worden verzorgd. Ook in overweging 18 wordt gesproken over de verzorging van passagiers die wachten op een alternatieve of uitgestelde vlucht.

Hiervoor pleit tevens dat de verordening ernstige moeilijkheden en ongemak die voor passagiers ontstaan door de annulering van hun vlucht moet beperken. Daarom moeten de luchtvaartmaatschappijen ertoe worden bewogen om de

passagiers tijdig in de zin van artikel 5, lid 1, onder c), van de verordening voor de geplande vertrektijd van de annulering in kennis te stellen en hen een alternatief vervoer aan te bieden, zodat de passagiers **[Or. 5]** andere regelingen kunnen treffen. Daarbij zijn de voorwaarden die aan een andere vlucht worden gesteld begrijpelijkerwijze omgekeerd evenredig met de tijd voorafgaande aan de mededeling over de annulering aan de passagiers. De strekking van de verordening kan in zoverre alleen in aanmerking worden genomen, indien artikel 7, lid 2, onder a) zodanig wordt uitgelegd dat een verlaging van de compensatie niet mogelijk is indien de grenzen van het redelijke, zoals neergelegd in artikel 5, lid 1, onder c), van deze verordening, niet worden nageleefd en de passagier bijgevolg meer dan een uur voor de geplande vertrektijd een andere vlucht moest nemen.

Indien echter de omstandigheid dat in alle taalversies gebruik wordt gemaakt van de formulering „kan” („may”, „podrá” etc.) zodanig wordt opgevat dat een beslissing op billijkheidsgronden wordt genomen, is een verlaging in geval van een eerder vertrek en een vroegere aankomst van drie of meer uur niet billijk. In geval van minder dan drie uur daarentegen mogelijkerwijs wel.

IV.

De behandeling van het geschil wordt geschorst tot de prejudiciële beslissing van het Hof.

[OMISSIS] [plaats, datum]

[OMISSIS] [naam van de rechter die de beslissing heeft genomen]